

Den Haag

Rabin S. Baldewsingh
Wethouder van Sociale Zaken,
Werkgelegenheid, Wijkaanpak en Sport

030

Retouradres: Postbus 12600, 2500 DJ Den Haag

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
T.a.v. Staatssecretaris J. Klijnsma
Postbus 90801
2509 LV Den Haag

Datum
4 juli 2016

Onderwerp
Internetconsultatie Besluit breed moratorium

Ons kenmerk
BSW/2016.159
Contactpersoon
T. Bovenlander
Dienst
Sociale Zaken en
Werkgelegenheidsprojecten
Afdeling
Beleid
Doorkiesnummer
(070) 75 25 349
E-mailadres
theo.bovenlander@denhaag.nl

Geachte mevrouw Klijnsma,

Het conceptbesluit tot invoering van een afkoelingsperiode voor natuurlijke personen ter stabilisering van hun financiële situatie ("Besluit breed moratorium") is vrijgegeven voor internetconsultatie. Graag reageer ik op het conceptbesluit.

Inhoud

Deze brief geeft eerst een toelichting op de bestaande situatie en het probleem dat daarbij ontstaat (par. 1). Daarna volgt een beschrijving van het conceptbesluit en de oplossing die het beoogt (par. 2). Vervolgens wordt aangegeven hoe in hoofdlijnen wordt aangekeken tegen het conceptbesluit (par. 3). Tenslotte wordt een aantal aandachtspunten benoemd (par. 4).

1. Het probleem

In 2012 is de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) in werking getreden. Die bevat een bepaling over het moratorium. Dat artikel 5 Wgs beoogt om in de schuldhulpverlening de beschikking te krijgen over een breed wettelijk moratorium. Dit moratorium is een uitbreiding van het al bestaande smal ("nood")moratorium van artikel 287b Faillissementswet. Het breed moratorium is echter nooit in werking getreden.

Hierdoor ontstaat een probleem. Om uit de schulden te komen, kan het nodig zijn dat de burger even een adempauze krijgt. Tijdelijk geen brieven van deurwaarders op de mat, geen telefoontjes van bedrijven die vragen waar hun geld blijft, geen aanmaningen van de Belastingdienst of andere overheidsorganisaties. Tijd om orde en overzicht te krijgen in de financiën zodat gewerkt kan worden aan het beheersbaar maken of oplossen van schulden. De meeste schuldeisers hebben er ook belang bij dat de schulden niet onnodig oplopen met incassokosten en dat de schuldenaar blijft beschikken over een inkomen op de beslagvrije voet. Op dit moment kunnen gemeenten wel afspraken maken met schuldeisers om een pauze in te lassen, maar zij kunnen dat niet afdwingen. Dus als één schuldeiser weigert, mislukt het plan.

2. De oplossing

Inmiddels meldden minister Van der Steur (V en J) en u dat na intensief overleg met de VNG, NVVK, gerechtsdeurwaarders (KBvG) en de vier grote steden het conceptbesluit Breed moratorium is vastgesteld. Doel hiervan is dat de schuldhulpverlener in het kader van een minnelijk schuldhulpverleningstraject de gelegenheid en tijd krijgt om samen met de schuldenaar en de schuldeisers dienstverlening in te zetten waarmee financiële stabilisatie ontstaat. Dat kan uiteindelijk vervolg krijgen in betaalaafspraken voor het hele schuldenpakket, afspraken over bevroren van incasso's totdat de schuldenaar over (meer) afloscapaciteit beschikt, of het treffen van een minnelijke schuldregeling.

Met dit breed moratorium kunnen gemeenten naar de rechter stappen om een adempauze af te dwingen als zij er niet minnelijk uitkomen met de schuldeisers. Wijst de rechter dat toe, dan moeten de schuldeisers maximaal 6 maanden hun incasso-activiteiten opschorten. In die periode wordt het geld dat de schuldenaar binnen krijgt boven het bedrag dat hij nodig heeft om van te leven (beslagvrije voet) wel al apart gezet. Daarmee wordt aan het eind van de adempauze alvast een deel van de schulden betaald. Streefdatum voor de inwerkingtreding is 1 januari 2017.

3. Wat vinden wij ervan?

Het is positief dat het breed moratorium er nu echt komt. Hiermee krijgen gemeenten een wettelijk instrument in handen om een adempauze af te dwingen. Positief is ook de gekozen insteek dat het moratorium inzet op financiële stabilisatie, en als doel heeft dat de schuldenaar en schuldhulpverlener samen met de schuldeisers tot afspraken komen over het vervolg.

De praktijk moet uitwijzen of het instrument ook echt effectief is. Enkele vragen die nu nog leven: Zijn de criteria om het verzoek bij de rechtbank te kunnen indienen niet te streng? Is de besluitvorming van rechtbanken uniform? Is het moratorium breed toegankelijk en biedt deze voldoende tijd? Allemaal vragen waarop het antwoord nu nog niet bekend is. Wel verwacht ik dat alleen al de mogelijkheid dat de gemeente de gang naar de rechter kan maken, ertoe leidt dat schuldeisers eerder bereid zijn mee te werken om een passend aanbod voor schuldhulpverlening in te zetten.

4. Aandachtspunten

De internetconsultatie biedt gelegenheid te reageren op het conceptbesluit breed moratorium. Daarin vallen de volgende zaken op.

- *Doelgroep.* Het is belangrijk dat de toegang zo breed mogelijk wordt. Het conceptbesluit bepaalt dat betrokkene moet zijn toegelaten tot schuldhulpverlening. De toelichting verduidelijkt dat een schuldhulpverleningstraject allerlei vormen kan hebben. Het dient in strikte zin te worden onderscheiden van een schuldregelings-traject. Dit biedt de gemeente enige beoordelingsruimte. Wel wordt in de toelichting aangegeven dat het instrument slechts bedoeld is als *ultimum remedium*, als er echt geen andere instrumenten beschikbaar zijn. Het moratorium dient slechts te worden ingezet als verwacht mag worden dat dit de realisatie van een financieel stabiele situatie bevordert.

U verduidelijkt tijdens een eerder G4-overleg dat gemeenten zelf bepalen wanneer het moratorium bij de rechter wordt aangevraagd. Maar dat betekent niet dat de rechter het verzoek ook toewijst. Ik pleit ervoor expliciet in het besluit op te nemen dat het moratorium dus ook al kan worden aangevraagd en toegewezen, wanneer er nog geen sprake is van financiële stabiliteit. Zie ook het volgende punt.

- *Volledigheid.* Het conceptbesluit noemt in artikel 2 lid 2 informatie die nodig is om te bepalen of het verzoek kan worden toegewezen. Bijvoorbeeld de omvang van boedel en alle bekende schulden, de hoogte van de vorderingen van alle schuldeisers, een plan van aanpak. Het verzamelen van deze informatie kost veel tijd. Al aan het begin van het proces (zodra de hulpvraag is vastgesteld) moet het mogelijk zijn een adempauze af te dwingen. Dus niet pas aan het eind wanneer alle informatie is verzameld.
- *Duur afkoelingsperiode.* Het conceptbesluit noemt in artikel 2 lid 1 een adempauze van 6 maanden. Bij het vorige punt is al gezegd dat het moeilijk is snel aan alle informatie te komen. Bovendien gaf de wetgever nog geen invulling aan artikel 8 Wgs (gegevens-uitwisseling). Uitbreiden van de mogelijkheden van het beslagregister en opleggen van een informatieplicht aan schuldeisers kunnen het verzamelen van schuldinformatie bespoedigen. Zolang dit niet gebeurt, lijkt een termijn van 6 maanden te kort. Daarom vraag ik u bij een evaluatie van de regeling expliciet aandacht te besteden aan de gemiddeld benodigde duur van de afkoelingsperiode.
- *Uitsluitingstermijn.* Het conceptbesluit noemt in artikel 3 lid 2 een uitsluitingstermijn van 10 jaar bij recidive. Dit is veel te lang. Bovendien is de regeling bedoeld om de schuldhulpverlener te helpen met een nieuw wettelijk instrument. Gemeenten vullen hun bevoegdheid op het gebied van recidive verschillend in. Ook maken gemeente vaak onderscheid in verschillende soorten recidivisten. Die beleidsruimte wordt doorkruist wanneer standaard een uitsluitingstermijn van 10 jaar wordt opgenomen in de regeling. Ik pleit ervoor dat de regeling ruimte laat om aan te sluiten bij de gemeentelijke uitsluitingstermijnen. Ook bij recidive moeten de individuele omstandigheden kunnen worden meegewogen. Gestandaardiseerd maatwerk dus.
- *Verantwoordelijkheid burger.* Het conceptbesluit gaat erg uit van de mogelijkheden burger. Artikel 6 legt bijvoorbeeld veel nadruk op adequate informatieverschaffing door de burger. Vaak heeft de schuldenaar juist geen overzicht (meer) van alle schulden en schuldenaren. Zie ook het recente rapport "Burgerperspectief op schuldhulpverlening" van de Nationale ombudsman. Die wijst op de illusie van de zelfredzaamheid. Ik pleit ervoor dat juist ook bij schuldeisers verantwoordelijkheid wordt gelegd. Zie ook het volgende punt.
- *Informatieplicht schuldeisers.* In de praktijk blijkt het lastig te achterhalen wie waar hoeveel schuld heeft. Dit wordt nog bemoeilijkt doordat schuldeisers hun vorderingen kunnen doorverkopen. Ik pleit ervoor gemeenten meer mogelijkheden te bieden waarmee schuldeisers gedwongen worden tijdig informatie te overleggen. Een informatieplicht voor schuldeisers dus.

- *Hardheidsclausule*. Het conceptbesluit vermeldt in artikel 6 verschillende beëindigingsredenen. De mogelijkheid ontbreekt om de afkoelingsperiode toch voort te zetten wanneer verwijtbaarheid ontbreekt of als er sprake is van versoonlybare redenen. Ik pleit voor het opnemen van een hardheidsclausule.

Ik spreek de hartelijke wens uit dat het breed moratorium eraan zal bijdragen om burgers met schuldproblemen beter te helpen. Wanneer u daarover verder in gesprek wilt, dan ben ik daartoe zeker bereid.

Met vriendelijke groet,

Rabin Baldewsingh
wethouder

